



16.03.2004

TIETOHALLINNON MENETTELYTAVAT -TYÖRYHMÄ

Aika	11.03.2004 klo 9.00 – 10.45	
Paikka	VM Mariankatu 9, nh YK1	
Osallistujat	Juhani Turunen	VM
	Katrina Harjuhahto-Madetoja	VNK
	Kari Kujanen	OM
	Markku Nenonen	SM
	Sauli Savisalo	PLM
	Tapio Virkkunen	LVM
	Risto Yrjönen	MMM
	Henry Ehrstedt	Valtiokonttori
	Leena Honka	Tullihallitus
	Päivi Mutanen	VNK
	Arja Terho	VM

1 Kokouksen avaus sekä työryhmän toimeksiannon ja kokoonpanon toteaminen

Puheenjohtaja avasi työryhmän ensimmäisen kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleiksi. Käytiin läpi esittelykierros.

Todettiin työryhmän tehtävä ja aikataulu. Päätettiin, että tämän kokouksen lisäksi myös seuraava kokous käytetään olemassa olevan tilanteen selvittelyyn ja työtehtävän toteuttamisen suunnitteluun. Seuraavaan kokoukseen pyydetään puheenvuorot VM:n tietohallintojohtajilta Olavi Könkäkseltä ja Kari Kekiltä sekä Henry Ehrstedtiltä.

Kolmannessa kokouksessa laaditaan konkreettinen työohjelma. Asettamis- päätöksen väliraportin ja loppuraportin luovuttamisaikatauluista pidetään kiinni. Ulkopuolista asiantuntemusta hankitaan tarvittaessa.

2 Tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmän evästyksen työryhmälle



Harjuhahto-Madetoja esitteli tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmän kannanottoja julkishallinnon tietohallinnon kehittämistä sekä tämän työryhmän perustamisesta. Todettiin, että asiasta on ollut monta käsittelyä ja ministerit odottavat työryhmältä nopeaa työskentelyä. Koska kaikista ministeriöistä ei ole edustajaa tässä työryhmässä, ministeriryhmä odottaa, että kaikkia ministeriöitä tullaan haastattelemaan.

Ministeriryhmän kannanotoista voidaan nostaa seuraavat teemat:

- ohjeiden sitovuusasteen lisääminen;
- päätöksenteon keskittäminen;
- tietohallinnon kehittämistä ja yhtenäistämistä koskevien lainsäädännöllisten esteiden poistaminen sekä
- valtion ja kuntien yhteistyön tehostaminen.

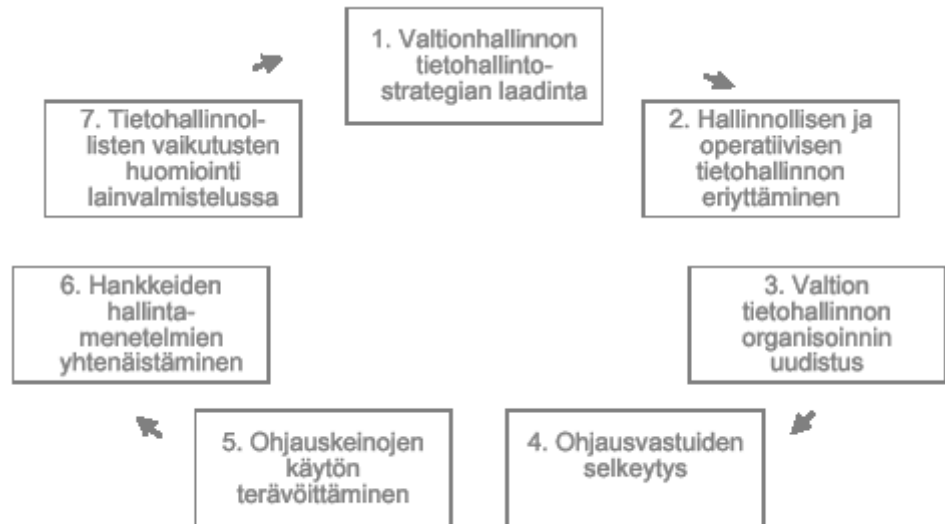
Keskustelussa tuli esiin seuraavia asioita työryhmän työstä:

- Työryhmän työn tuloksena synnyttävä selkeä operatiivinen paperi, joka pureutuu tietohallinnon keskeisimpiin kipupisteisiin ja määrittelee puitteet tehokkaalle tietohallinnolle.
- Myös hyviä käytäntöjä on nähtävä muutettavien asioiden lisäksi.
- Pohdittiin, pitäisikö virastoja ja laitoksia ohjeistaa lykkäämään tietohallinnon hankkeita ennen yhteisten linjausten laatimista. Keskustelussa todettiin, että kehotusta projektien lykkäämiselle ei tässä vaiheessa anneta.
- Tietohallinnon suhde muuhun toimintaan: tietohallinnon on oltava samassa suunnassa muun ympäristön kanssa. Tehtävänä on kokonaisvaltainen hallinnon kehittäminen, ei pelkästään tietohallinnon kehittäminen.
- Kokonaistuottavuuden kehittäminen on pidettävä mielessä, jottei sorruttaisi osaoptimointeihin.
- On hahmotettava yhteisen tekemisen paikat kuten asiointirajapinnat ja tukitoiminnot.

3 Katsaus valtion tietohallinnon nykytilaan selvitysten pohjalta

Terho esitteli OECD:n e-Government Studies –Finland ja Valtion tietohallinnon kehittämisen arviointi –tutkimusten tuloksia.

CGEY:n tekemässä valtion tietohallinnon kehittämisen arvioinnissa on arvioitu Valtioneuvoston valtion tietohallinnon kehittämistä vuonna 2000 tekemän periaatepäätöksen toteutumista. Arvioinnin pohjalta konsultit ovat esittäneet suosituksia ohjauksen tehostamiseksi. Ja suositelleet alla olevassa kuvassa esitettyä menettelytapaa ohjauksen kehittämiseen.



Eri vaiheissa toteutettaviksi suositellut toimenpiteet ovat:

1. Valtion tietohallintostrategian sisällön määrittäminen
Valtion tietohallintostrategian luonti (koonti erilaisista suunnittelu- ja ohjausdokumenteista)
Tietohallintostrategian seuranta- ja raportointiprosessin kehittäminen
Kommunikointi ja tulosten mittaus
2. **Hallinnollisen ja operatiivisen tietohallintoympäristön määrittely**
Uuden toimintamallin suunnittelu
Tietohallinnon organisoinnin ja vastuiden uudistaminen
3. Tavoitetilan organisaation suunnittelu
Tavoitetilan organisaation toteutus: Henkilösiirrot, Palvelutuotannon prosessien käyttöönotto, Vaiheistetut järjestelmien siirrot
4. Tietohallinnon hallinnollisen ja operatiivisen ympäristön erottaminen
Tietohallinnon hallinnollisten vastuiden selkeämpi keskitys yhdelle yksikölle
5. Ohjeiden ja suositusten kokoaminen ja kategorisointi
Tietohallinnon rahoitusmallin selkeyttäminen
Tietohallinnon tarkastustoiminnan tehostaminen
Normiohjauksen kehittäminen
Muutoksista tiedottaminen/konsultointi
Mittariston luonti ja käyttöönotto
6. Hankehallinnan menetelmien luonti
Hankehallinnan menetelmien koulutus ja käyttöönotto
7. Lainsäädäntöprosessin tarkennus
Tietohallintaselvityksen vastuutus lainvalmistelussa



OECD:n maaraortissa arvioitiin sähk6isen hallinnon kehittymistä Suomesa. Raportin johtopäätökset olivat:

- Sähk6istä hallintoa koskevat linjaukset ovat selkeitä ja hyvin integroituja julkisen hallinnon uudistamiseen
- Sähk6isissä palveluissa edistyneillä ministeriöillä ja virastoilla ei ole epäselvyyttä omasta roolistaan.
- Suomalainen hallintomalli edellyttää **tehokasta koordinoitua** yhtenäisyyden saavuttamiseksi.
- Hallinnon sähk6istämistä voitaisiin käyttää virastojen yhteistyön lisäämiseksi – näin ei ole tapahtunut.
- Johdon visio ja tuki on sähk6isen hallinnon hankkeiden onnistumisen ehto – visio tarvitsee toteuttavat tukirakenteet
- Tietoa hallinnon **asiakkaiden tarpeista** ja preferensseistä ei käytetä palvelujen suunnittelussa.
- Perusrekisterit tarjoavat kattavan ja korkeatasoisen tietopohjan, jota on käytetty tehokkaasti säilyttäen samalla **kansalaisten luottamus**.
- Yrityksille suunnatut sähk6iset palvelut ovat kehittyneempiä kuin kansalaispalvelut. Vastaavasti palvelutarjonta kansalaisille on laajaa mutta ei syvää.
- Suomi on johtavia OECD maita hallinnon avoimuuden ja kansalaisten osallistumista tukevien palvelujen suhteen. Tätä tulisi edelleen vahvistaa luottamuksen säilyttämiseksi.
- Sähk6isten palvelujen kehittäjät kaipaavat sekä **säädösympäristöä että teknologiaa ja yhteentoimivuutta** koskevaa ohjeistusta.
- Hallinnon ei tulisi yrittää olla teknologian edelläkävijä ilman kunnan analyysejä markkinoiden vaatimuksista.
- Mobiilipalveluja tulisi tarjota nykyistä enemmän koska niille on käyttäjiä
- Tietosuoja ja turvallisuus ovat todellisia huolia, mutta niitä on myös käytetty tekosyynä toimimattomuudelle

Keskustelussa nostettiin esille seuraavia asioita:

- Rahoitus: tietohallintoon voidaan tehdä lisäinvestointeja, kunhan myös realistinen takaisinmaksusuunnitelma on olemassa.
- Tulevaisuusrahalla tehdyt yhteishankkeet: lomake.fi, suomi.fi, yritys-suomi.fi, TYVI:n kehittäminen ja tietoturvallisuuden yhteiskehittämissä hankkeet ovat olleet onnistuneita. Jatkossa tulevaisuusrahaa ei enää ole käytettävissä.
- VM:n Seppo Kurkinen valmistelee tuottavuushankkeen yhteyteen suunnitelmaa tietohallinnon mahdollisista säästöistä. Työryhmä kutsuu Kurkista kuultavaksi kokoukseensa myöhemmin.
- Terminologian määrittely: tietohallinnosta keskustellaan monilla eri käsitteillä, jotka tarkoittavat käyttäjilleen eri asioita. Yhteiset käsitteet tulisi määrittellä väärinkäsitysten välttämiseksi.

4 Muut asiat



Sovittiin, että työryhmän muistiot jaetaan tiedoksi kaikille niistä kiinnostuneille. Mm. tietoyhteiskuntaohjelman johto- ja seurantaryhmä on toivonut tietoa työryhmän työn etenemisestä.

Seuraava kokous siirrettiin uuteen ajankohtaan, joka on:
maanantai 29.3. klo 14.30 (paikka: VM, Mariankatu 9, YK1).

Muutoin kuluvan vuoden kokousaikataulu hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti. Kokousaikataulu on:

ma 29.3. klo 14.30

ti 13.4. klo 14.00

pe 30.4. klo 10.00

ma 10.5. klo 13.00

ti 1.6. klo 9.00

to 17.6. klo 9.00

ma 9.8. klo 14.00

ti 24.8 klo 9.00

ti 7.9. klo 9.00

5 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.45.

Päivi Mutanen
suunnittelija, sihteeri

Arja Terho
neuvotteleva virkamies, sihteeri

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja ja jäsenet
Tietoyhteiskuntaohjelman johto- ja seurantaryhmä